

produkter det afgørende. Der er ikke Tale om, at vi for disse forskellige Grenes Vedkommende, selv om vi havde den mest fuldstændige Sammenslutning med Hensyn til Toldforhold mellem de tre nordiske Lande, kunde undvære Udlandet som den væsentligste Aftager af vore Produkter. Det samme bliver Tilfældet, naar vi vender os til Indførselen, thi de Raastoffer, vi skal benytte til de forskellige Virksomheder — Danmark som Raastoffer til Agerbruget og ogsaa til Industrien, og Sverige og Norge som Raastoffer paa forskellige Omraader —, kan vi heller ikke, i alt Fald kun i indskrænket Grad, skaffe os fra hinanden. Men overordentlig meget kan der gøres, og der er et andet Forhold, som her kommer til at spille en Rolle. Naar vi efter Krigen kommer ind paa den, som jeg antager, ret gennemgribende Omdannelse af de handelspolitiske Forhold mellem Landene, vil det være meget ønskeligt, at der skabes saa megen Forstaaelse og Samvirken mellem de nordiske Lande som muligt, for at vi kan optræde i nogenlunde Enighed og gøre vore Synsmaader gældende i Forstaaelse med hinanden, og saaledes at vi er i Forstaaelse med hinanden under de Forhandlinger med Udlandet, der bliver Spørgsmaal om. Saa danner vi dog et Omraade, som vil spille en Rolle for Verdenshandelsomsætningen i det hele. Nu er vi under Krigen kommet ind paa en fyldigere indbyrdes Vareudveksling end tidligere. Den er, som sagt, fremtvinget af Nødvendigheden, men jeg tror, at alle tre Lande finder sig vel derved, og jeg tror, at under alt dette og i Forstaaelse af de vanskelige Forhold, som møder efter Krigen, er man kommet til en ganske anderledes Indsigt om, hvor nyttigt det vil være, at de nordiske Lande i saa Henseende træder i Forbindelse med hinanden. Det kan ikke nægtes, at hvad der er sket i Fortiden, er ikke meget opmuntrende. Den Udvikling, som den svenske Toldlovgivning har haft siden Slutningen af 80-erne, er nærmest gaaet i Retning af at vanskeliggøre Importen ogsaa fra Danmark og Norge, og det er bekendt, hvilken krank Skæbne det Forsøg, som blev gjort paa at skabe Betingelser for en større Sammenslutning og fyldigere Vareudveksling mellem Norge og Sverige, har haft gennem Mellemrigslovens Skæbne, idet det endte med, at den, som i sig selv var et ufuldkomment Forsøg, blev fuldstændig opgivet. Nu er der i forretningsdrivende Kredse i Norge og ikke mindst i Sverige opstaaet en fyl-

digere og bedre Forstaaelse af disse Forhold. Den har gjort sig gældende paa vore nordiske interparlamentariske Møder og ligeledes i høj Grad gjort sig gældende ved de Forhandlinger, som i Løbet af de sidste Aar har fundet Sted mellem de erhvervsdrivende i de nordiske Lande, sidst ved det store Handelsmøde i Stockholm ved Aarsskiftet. Naar man læser Udtalelserne ved dette Møde, kan man ikke andet end glæde sig over, i hvor høj Grad i Sindene, i de forretningsdrivendes Bevidsthed de gamle Skranker er ved at falde, og at Følelsen af, at det kommer an paa at naa et fyldigere Samarbejde paa dette Omraade, har overvundet den tidligere Tendens til Afspærring. Men for at der kan tages fat paa dette Arbejde, for at der kan foreligge et tilstrækkelig fyldigt og brugeligt Grundlag, navnlig efter Krigen, er det nødvendigt, at det statistiske Grundlag er i Orden, og at der findes en saa fyldig statistisk Redegørelse som muligt for den Vareudveksling, som har fundet Sted, saavel i de nærmeste Aar før Krigen som under Krigen. I saa Henseende har man allerede sat sig i Bevægelse i Sverige paa Initiativ af den svenske Rigsdag, og Arbejderne der er i fuld Gang. Det vilde være overmaade ønskeligt, om man saa snart som muligt maatte gaa i Gang dermed ogsaa hos os. Jeg tror for øvrigt, der er sket Forarbejder i saa Henseende. Ogsaa paa dette Punkt viste Finansministeren sig meget imødekommende.

Der er saa et Ønske, jeg gerne vil nævne her, skønt jeg tror, at paa det Omraade var Finansministeren vistnok ikke rede til allerede nu at give et egentligt Tilsgagn. En saadan statistisk Redegørelse fordrer et Supplement, og dette kan kun tilvejebringes af Erhvervene. Det fordrer et Supplement nemlig ved en Enquête, en Undersøgelse hos de forskellige Erhverv om de Erfaringer, de har gjort med Hensyn til den nordiske Vareudveksling, og om de Muligheder, der er for Fremtiden, og de Ønsker, der kunde være i saa Henseende. En saadan Redegørelse kan kun tilvejebringes ved Udsendelse af Spørgeskemaer og vel ogsaa ved mundtlig Forhandling med Erhvervene fra Mænds Side, som maatte være egnede til at udføre en saadan Undersøgelse. Hvorledes det skulde gøres, maa der forhandles nærmere om, det kan man vel ikke udtale noget bestemt om, men jeg vil dog benytte Lejligheden til foruden at omtale, hvad der er Samraadets snævrreste Hensigt, at udtale Ønsket om, at